

DIPLOMATARI DE LA CATEDRAL DE VIC. SEGLE XI,
DE RAMON ORDEIG MATA¹

El Patronat d'Estudis Oscencs i l'Arxiu i Biblioteca Episcopals de Vic editen aquest diplomatarí amb documentació de l'Arxiu Capitular corresponent al segle XI.

Aquesta edició és la continuació de la publicació anterior, presentada en cinc fascicles apareguts entre els anys 1980 i 1996, amb 651 documents dels segles IX i X, a partir de la transcripció pel doctor Eduard Junyent del 1944 al 1978.

1. Vic, 2000, fascicle 1r, 208 p.

Ara doncs, continuant aquella ingent tasca iniciada uns anys abans d'ordenació arxivística, de transcripció i d'edició, Ordeig publica els documents de l'Arxiu Capitular del segle XI, com s'ha dit, obra que de fet es presenta com una segona part de l'obra anterior. Es tracta d'un conjunt de 231 documents que n'inclouen quatre del segle X descoberts després de l'aparició de les edicions anteriors.

El primer document d'aquesta nova obra és del 10 de febrer del 1001, i l'últim, del 19 de juny del 1030. La numeració és correlativa, i continua l'ordre cronològic dels fascicles editats dels segles IX i X.

En qualsevol cas, aquesta nova publicació, com s'hi assenyala, es presenta com un primer fascicle que segueix la línia editorial anterior, de manera que realment ens trobem davant d'un primer fascicle, tenint en compte que als arxius eclesiàstics de Vic hi ha uns 900 documents del segle XI. Uns 850 són originals i la resta, còpies (uns 60), tot i que tots són de la mateixa centúria i foren elaborats al cartulari de la catedral (*Liber dotationum antiquarum*). A més hi ha un centenar de pergamins del mateix segle a l'Arxiu de la Mensa Episcopal.

D'aquests fons eclesiàstics encara destaca el Cartulari ordenat el 1217, en què també apareixen transcrits fins a 63 documents capitulars (d'un total de 272) del mateix segle XI.

Ordeig descriu les diferents vicissituds històriques de l'arxiu capitular i relaciona la documentació existent amb un gran detall. També refereix els diversos catàlegs publicats sobre aquells fons i altres edicions parcials o en extracte, realitzades per autors nacionals i estrangers.

També destaca molt merescudament la tasca duta a terme pel doctor J. M. Font Rius entre els anys 1937 i 1939, quan ocupava el càrrec d'arxiver director de l'Arxiu Històric de Vic, en la recuperació, l'ordenació, l'inventari i la custòdia dels fons documentals existents després de l'assalt i la destrucció parcial de l'Arxiu Episcopal al juliol del 1936.

Es fa una altra menció especial de la persona i l'obra del doctor Eduard Junyent, canonge arxiver del 1944 al 1978, que, com s'ha dit, és qui transcriu els documents ja publicats dels segles IX i X. Hem d'insistir en el caràcter unitari dels volums dels doctors Junyent i Ordeig.

El corpus documental conté donacions, vendes, permutes, concòrdies, reclamacions, declaracions testificals, testaments, i destaquen els sacramentals (confessions dels testimonis), cartes, reconeixements de drets i garanties creditícies, execucions testamentàries, actes capitulars, butlles, actes sinodals, demandes judicials, etc.

La riquesa documental d'aquest Arxiu fa que aquesta obra sigui fonamental per al coneixement i l'estudi històric del segle XI, tant de la comarca d'Osona

com de la Catalunya central. Cal, doncs, felicitar l'autor i els editors per aquest magnífic treball. Esperem, en tot cas, la prompta aparició dels fascicles restants que publicaran tots els fons del segle XI, amb l'esperança que aquesta ingent tasca tingui continuïtat amb els fons posteriors existents.

Josep Serrano Daura
Universitat Internacional de Catalunya